

‘Onbekende’ Tennessee Williams in première

SANDER JANSSENS

AMSTERDAM – Bij Toneelgroep Amsterdam gaat morgen *Glazen speelgoed* van Tennessee Williams in première. Het is de eerste regie van de Amerikaanse regisseur Sam Gold buiten de Verenigde Staten.

Gold (1978) is één van de populairste regisseurs in New York. Afgelopen zomer won hij een Tony Award voor de Broadwaymusical *Fun home*. Morgen is zijn eerste regie buiten de VS te zien. Gold ging met Toneelgroep Amsterdam aan de slag met *Glazen speelgoed* van Tennessee Williams, een voorstelling waarin een Amerikaans gezin wordt geconfronteerd met de kloof tussen fictie en realiteit. In Amerika een overbekend stuk, maar in Nederland nog nauwelijks opgevoerd.

Voor Gold een gouden kans om het stuk aan te pakken. “Vlak voordat Ivo [van Hove, artistiek directeur van TA – red.] me vroeg, was er net weer een gevierde productie in New York geweest van *Glazen speelgoed*. Dus ik dacht dat het zeker vijf jaar ging duren voordat ik ook maar kon overwegen het stuk te doen.”

In het begin van zijn carrière werkte Gold uitsluitend met jonge schrijvers die voor het publiek nog grotendeels onbekend waren. “Omdat dit stuk naar het Nederlands vertaald is en wordt gespeeld voor een publiek dat er veelal onbekend mee is, voelt het aan zoals een groot deel van mijn vo-

Scène uit *Glazen speelgoed*. FOTO S. PEPPER

rige werk: ik introduceer nieuw werk aan het publiek.”

“Het gaat niet over opnieuw interpreteren, ik hoef de tekst niet uit elkaar te trekken om op zoek te gaan

‘Van de acteurs gaat een heel sterke energie uit’

naar ingangen die niemand eerder ontdekte, ik hoef het wiel niet opnieuw uit te vinden. Ik kan me laten inspireren door de schrijver en het publiek laten zien wat mij raakt aan het stuk.”

“Het is een geweldige kans om de tekst waar ik zoveel van hou te registreren, maar dan in een cultuur waarin het nieuw en vers aanvoelt, waar het publiek zich met het stuk verbindt dankzij mijn productie.”

In Amerika is dat bijna onmogelijk. “Daar verhoudt je je tot het stuk door een miljoen lagen van associaties. Je kunt daar niet ontsnappen aan de geschiedenis die het stuk meebrengt; dat is niet ideaal voor een regisseur.”

Dus kwam Gold in juni drie dagen naar Amsterdam om kennis te maken met de acteurs van Toneelgroep Amsterdam. “Omdat het een ensemble is, zijn de acteurs als een soort familie. Ze kennen elkaar door en door en daar gaat een heel sterke energie van uit. Als regisseur wil je die energie kanaliseren, je wilt inzetten wat het gezelschap zo bijzonder maakt.” Ze voerden een uitgebreid, open gesprek over wat het stuk voor hen betekent en hoe het zich tot de Nederlandse en de Amerikaanse cultuur verhoudt.

Vijf weken geleden begon de repetitieperiode. “Dat is eigenlijk erg kort. In New York repeteer ik altijd een week langer. Ivo werkt sneller dan ik, waarschijnlijk omdat hij met een ensemble werkt. Omdat de acteurs elkaar zo goed kennen en volledig vertrouwen, krijgen ze ontzettend snel een hoop voor elkaar.”

Glazen speelgoed, Toneelgroep Amsterdam, morgen première, Stadsschouwburg. Meerdere data.